

D i a l o o g

Ingezonden brief

Onlangs ontving ik als nieuw lid van de Theosofische Vereniging de laatste brief uit de serie 'brieven voor nieuwe leden'. Graag voldoe ik hierbij aan uw oproep om mijn mening te geven over o.a. het lidmaatschap van de vereniging.

Wat mij opvalt is dat binnen de vereniging veel belang wordt gehecht aan geregelde studie. Hierbij wordt dan bedoeld op het bestuderen van boeken. Het lijkt alsof je eerst de boeken moet hebben bestudeerd voordat je daadwerkelijk als theosoof aan de slag kunt. Ik ben het van harte met u eens dat studie van groot belang is. Voor mij gaat het dan echter niet in eerste instantie om het verwerken van kennis uit boeken, maar om de bestudering van mijn ervaringen in het dagelijks leven. Daarmee wil ik zeker niet het belang van bijvoorbeeld *De Geheime Leer* van H.P. Blavatsky ondermijnen. Ik meen dat de bestudering van boeken belangrijk is om bijvoorbeeld bredere verbanden te zien, maar voor mij is het zelfonderzoek naar mijn ervaringen in het dagelijks leven samen met anderen het uitgangspunt en het meest wezenlijk en leerzaam. Radha Burnier zegt: "Het werk van de Theosofische Vereniging moet zich niet beperken tot het aanmoedigen van mensen tot studeren en leren vanuit de stoffelijke wereld of tot het verzamelen van ideeën en informatie over de niet-stoffelijke werkelijkheid door het lezen van wat anderen daarover te zeggen hebben. Het is veel belangrijker

om zelf tot de wereld der waarheid te komen, om zelf de aard van schoonheid en eenheid, welke liefde betekent in de spirituele betekenis van het woord, als een persoonlijke ervaring te kennen, als een onomstotelijk vaststaand feit. En de andere kennis kan een hulpmiddel zijn om dat te bereiken... H.P.B. zei dat de toekomst van de Theosofische Vereniging niet alleen afhangt van de kennis die de leden bezitten, maar van de *levende wijsheid* die er onder hen is – een wijsheid die niet meetbaar is en die niet onder woorden kan worden gebracht."

Als fundamenteel principe hanteert de Theosophical Society dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. De leden van de General Council vragen elk lid van de vereniging om ook dit principe te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

Vorig jaar heeft centrum Borne een reactie in de *Theosofia* gegeven op de vraag of theosofen praktisch bezig zijn. Wat mij vervolgens verbaast is dat er geen enkele reactie is gekomen. Laat ik voorop stellen dat ik de vrijheid van denken zeer belangrijk vind. Maar zou het zo

kunnen zijn dat er met het principe van vrijheid van denken binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen in de vereniging dusdanig wordt omgegaan, dat de confrontatie tussen de verschillende meningen en opvattingen onder de leden van de vereniging uitblijft? Volgens mij is de vereniging door deze houding verlamd en futloos. De leden van de vereniging en de vereniging zelf komen naar mijn mening met deze houding geen stap verder. Ik betreur deze gang van zaken zeer. Naar mijn overtuiging kan ik juist door de mening van een ander aan die van mij te spiegelen en andersom, groeien c.q. wijzer worden. "We zeggen niet: Theosofie staat alleen maar in dit boek of in dat boek. We bestuderen haar in verschillende vormen en *staan open voor wat anderen hebben ervaren...*" En: "Zelfs in het menselijk leven om ons heen, waarvan we soms bepaalde onderdelen niet leuk vinden, bestaat het wonder en wordt iets onthult van de kosmische geest, de basis waaraan alles zijn betekenis ontleent. *Wanneer we niet open staan, dan missen we misschien heel veel.*" En: "Licht op het Pad zegt: 'Beschouw ernstig al het leven dat u omringt. Leer op intelligente wijze in de harten der mensen te schouwen. *Beschouw ook u eigen hart zeer serieus.*'"

Tijdens het ledenweekend van 18 en 19 november 2000 kwam het voorgaande goed naar voren. Ik vond het allereerst jammer dat het weekend rond de voordracht van de heer Gomes was opgebouwd. In het

D i a l o o g

eerdere ledenweekend had ik juist ervaren hoe waardevol het kan zijn om als leden met elkaar aan het werk te gaan. Daarnaast was in het programma dat ik ontving aangegeven dat er veel aandacht aan discussies zou worden besteed. Helaas heb ik zondag 19 november 2000 geconstateerd dat geen discussie plaatsvond. Ik heb mijn teleurstelling hierover uitgesproken bij de heer Gomes en A. Ritsema. Voor mij is zo'n discussie juist heel essentieel. Het is natuurlijk interessant om te horen hoe de heer Gomes over de stanza's denkt, maar nog interessanter en leerzamer is het om hierover met elkaar van gedachten te wisselen. Die mogelijkheid was helaas niet aanwezig. Ik wijs in dit verband op Radha Burnier die opmerkt dat er mensen zijn "...die *De Geheime Leer* van begin tot eind bestuderen, of zich een ander als autoriteit beschouwd boek eigen maken, zoals de Veda's of de Koran, zonder dat ze een nieuwe kwaliteit in hun leven inbrengen of het vermogen verwerven om wijsheid over te dragen. Het is zeer duidelijk dat feitelijke, woordelijke kennis en het vermogen begrippen te doorgronden geen wijsheid vertegenwoordigen. Daarom is het werk van de Theosofische Vereniging niet voornamelijk gericht op het doorgeven van dat soort kennis. Niet dat we geen respect hebben voor begripsmatige kennis, maar het is niet voldoende."

De geschetste omgang met de vrijheid van denken blijkt naar mijn idee ook uit de *Theosofia*. Alhoewel ik mij beseft dat het

bestuur zich (heeft) in(ge)zet om via de *Theosofia* een dialoog te starten, moet ik tot op heden constateren dat binnen de vereniging blijkbaar die behoefte niet aanwezig is. Deze passieve houding kan ik niet begrijpen. Is er wel voldoende betrokkenheid van de leden bij de vereniging? Wat is anders de toegevoegde waarde van de vereniging?

Het erfgoed dat H.P. Blavatsky de vereniging heeft nagelaten is voor mij van ongekend universeel belang. Ik voel een grote verantwoordelijkheid om zorgvuldig met dit belang om te gaan en hierover met anderen zowel binnen als buiten de vereniging van gedachten te wisselen. Voor mij is bovenal van belang om het erfgoed van H.P. Blavatsky in de dagelijkse praktijk te brengen door mijn mening en opvattingen aan die van anderen te spiegelen. Door mijzelf goed te onderzoeken kan ik alleen met behulp van die ander groeien en die ander kan weer van mijn ervaringen leren. Dat is voor mij broederschap. Hierover zou naar mijn mening binnen de vereniging ook tijdens de ledenvergaderingen fundamenteel met de leden moeten worden gesproken en zouden vergader technische aspecten, zoals de vaststelling van het verslag met punten en komma's, minder tijd moeten vragen. Eén van de doelstellingen van de vereniging luidt immers: *Het onderzoeken van de onverklaarde wetten van de natuur en van de vermogens die latent in de mens aanwezig zijn. De verwezenlijking van deze doelstelling vergt wel een actieve houding van de leden en de vereniging.*

Daarnaast komt de bedoelde omgang met de vrijheid van denken naar mijn mening ook naar voren in het functioneren van de vereniging zelf. Het lijkt alsof deze omgang eraan in de weg staat om *samen* als vereniging de theosofische gedachte naar buiten uit te dragen. "Het is niet de functie van de Theosofische Vereniging om mensen te overtuigen om een serie leringen of boeken te accepteren en te geloven.Zuiverheid van denken komt spontaan tot uitdrukking in een juiste wijze van leven, in de harmonie en genegenheid van onze betrekkingen met anderen. Wanneer hier in de praktijk niets van terug te vinden is, is de kennis niet van het kaliber dat uitmond in wijsheid. De Theosofische Vereniging moet geen lege, onvruchtbare kennis verspreiden, maar iets waarin de kwaliteit van het leven tot uitdrukking komt. Zonder juiste kennis is er geen broederschap. Als we ons niet broederlijk gedragen, werkt dit gebrek aan broederlijkheid als een scherm dat ons verhindert iets te zien zoals het is. Zij gaan dus beiden hand in hand." En: "Een van de waardevolle lessen die we kunnen leren in de Vereniging is dat er binnen zo'n groep als de onze net zo veel verschillende benaderingen zijn als dat er leden zijn, en dat broederschap gebaseerd is op een werkelijk begrijpen en accepteren van al die verschillende benaderingen. Onze verschillen kunnen ons *verrijken*; ze moeten niet leiden tot verdeeldheid."

Tenslotte wil ik graag uitspreken dat ik de *Theosofia* vaak als intellectueel ervaar en, zo heb ik

D i a l o o g

vernomen, met mij vele anderen. Tijdens het eerste ledenweekend hoorde ik dat vele leden de Theosofia zelfs ongelezen in de prullenbak gooien. Is het wellicht een idee om een tevredenheidsonderzoek onder de leden uit te voeren? Zou dit blad niet veel meer een blad van de leden kunnen zijn doordat de loges en centra bij toerbeurt (een deel van) de *Theosofia* voor hun rekening nemen?

Naar mijn overtuiging dienen de leden en de Theosofische Vereniging zelf met de start van de nieuwe eeuw een omslag te maken van een passieve naar een actieve houding en van een intellectuele benadering van de theosofie naar het in de dagelijkse praktijk brengen van het zeer waardevolle theosofisch gedachtegoed. Graag zou ik de mening van uw bestuur en de andere leden vernemen.

Wellicht is het een idee om mijn brief in de *Theosofia* te plaatsen.

Met vriendelijke groeten,

Gerard Annink
Kalandersstraat 24
7621 TA Borne
tel. 074 - 2660225

Als met een gouden schijf
Is het gelaat der Waarheid steeds bedekt;
Ontsluier uw gelaat, o goddelijke Zon,
Opdat ik, zoeker naar Waarheid, u moge zien.

O gij, Voeder der wereld, eenzame Reiziger
In wie de wereldorde rust
O Zon, gij Zoon van Hem die Heer is van het Al,
Spreid nu uw stralen wijd,
En bundel uw verblindend licht,
Opdat ik uw meest wezenlijke vorm mag zien.
Ik ben Dat, ik ben het Wezen in de Zon!

Laat mijn levenskracht nu opgaan
In de aldoordringende Adem van God,
En laat dit lichaam worden tot as!
Aum! O, mijn Geest, herinner u, herinner u al wat is volbracht;
O mijn Geest, herinner u, herinner u al wat is volbracht.

O goddelijk Vuur, gij kent al onze daden;
Leid ons nu langs het goede Pad,
Laat ons genieten van de vruchten van onze daden.
Bevrijd ons van het bedrieglijk pad van zonde en dood.
Aan u betuigen wij de hoogste lof en eer.

W.H. van Vledder: "Het Mysterie van het Zelf, Upanishaden"
Isha Upanishad 15-18.